

Warszawa, 18.03.2025 r.

Pan Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Pan Maciej Berek
Minister - Członek Rady Ministrów

Pan Paweł Graś
Szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Do wiadomości:

Pan Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Pan Krzysztof Paszyk
Minister Rozwoju i Technologii
Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa

Pani Paulina Hennig-Kloska
Ministra Klimatu i Środowiska
Pani Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Pani Gabriela Lenartowicz
Przewodnicząca Podkomisji stałej do spraw monitorowania gospodarki odpadami

Pani Urszula Paślawska
Przewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Pan Stanisław Gawłowski
Przewodniczący Komisji Senackiej Klimatu i Środowiska
Kancelaria Senatu
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Organizacja koordynująca apel:
Unia Metropolii Polskich

Apel organizacji samorządowych, branży gospodarowania odpadami oraz recyklerów w sprawie koncepcji wdrożenia Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta przedstawionej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w piśmie z dnia 15.02.2025r. i poddanej konsultacjom w ramach prac Sejmowej Podkomisji stałej do spraw monitorowania gospodarki odpadami w dniu 17.02.2025r.

Szanowny Panie Premierze, Szanowne Panie i Panowie Ministrowie,

w kontekście zamierzeń Ministerstwa Klimatu i Środowiska, przedstawionych w piśmie z dnia 15.02.2025r., skierowanym do sejmowej Podkomisji stałej ds. monitorowania gospodarki odpadami, a dotyczących wdrożenia w Polsce zasad tzw. Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP), w imieniu niżej podpisanych organizacji samorządowych, branży gospodarowania odpadami, jak i recyklerów **pragniemy wyrazić swoje całkowite poparcie dla przedstawionej w tym piśmie koncepcji.**

Proponowany przez MKiŚ model ROP jest przemyślany, bazujący na gruntownej analizie modeli ROP obowiązujących w państwach Unii Europejskiej **i kreujący nasz polski model bazujący na najlepszych wzorcach i eliminujący błędy innych krajów. Należy podkreślić, iż model ROP przedstawiony przez MKiŚ jest popierany przez większość uczestników systemu: samorzady, branżę odpadową oraz recyklerów. Spotyka się natomiast z krytyką ze strony wprowadzających produkty w opakowaniach, czyli zanieczyszczających.**

Dzięki temu modelowi Polska w końcu ma szansę na:

- 1) wzrost wymaganych przez UE poziomów recyklingu i uniknięcie kar za brak ich osiągnięcia,
- 2) redukcję ilości odpadów opakowaniowych,
- 3) poprawę jakości selektywnej zbiórki „u źródła”,
- 4) promocję opakowań ekomodulowanych – łatwych w recyklingu – i eliminację opakowań trudnych w recyklingu, które obecnie przeważają w tzw. „żółtym worku”,
- 5) wypełnienie zasady „zanieczyszczający płaci” i odciążenie mieszkańców od opłat za odbiór, sortowanie i recykling odpadów opakowaniowych, a tym samym zahamowanie podwyżek cen w gminach,
- 6) domknięcie luki inwestycyjnej w zakresie instalacji do sortowania i recyklingu,
- 7) znaczną poprawę jakości gospodarki o obiegu zamkniętym, która bezpośrednio przyczyni się do ochrony środowiska.

Rozszerzona odpowiedzialność producenta to zestaw środków podejmowanych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia, że producenci produktów w opakowaniach ponoszą odpowiedzialność finansową lub finansową i organizacyjną za etap cyklu życia opakowania po tym jak stanie się odpadem. W tym momencie należy zaznaczyć, że w Polsce system gospodarki odpadami jest zorganizowany, bazuje on na władaniu odpadami komunalnymi przez wszystkie gminy. Elementem brakującym stanowi

partycypacja finansowa wprowadzających produkty w opakowaniach w kosztach utrzymania systemu komunalnych odpadów opakowaniowych.

W Polsce do tej pory funkcjonował mały element tego systemu – tzw. Dokumenty Potwierdzające Recykling (DPR), które skupowały Organizacje Odzysku Opakowań (OOO) i tym samym podpisując umowy z Wprowadzającymi wypełniały ich obowiązek recyklingu. System oparty na DPR-ach w praktyce dawał niewielką namiastkę prawdziwego systemu ROP i finansował jedynie niewielką część odbioru, sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych, borykając się do momentu wprowadzenia Bazy Danych Odpadów (BDO) z problemami fałszowania DPR-ów, które w praktyce doprowadzały do minimalizacji opłat uiszczanych przez wprowadzających. System ten dopiero w ostatnich dwóch latach działalności po wprowadzeniu BDO dał nadzieję na realny wzrost cen DPR-ów i w rezultacie na możliwe inwestycje w instalacje do sortowania. Dopóki ceny za DPR były minimalne – odpowiadały producentom, czyli zanieczyszczającym – natomiast w momencie, gdy ceny DPR-ów po wprowadzeniu BDO wzrosły, spotkał się z ich krytyką i postulatami zlikwidowania DPR-ów jako takich. Sytuację tą doskonale obrazuje Tabela 1.

Razem wszystkie działające Organizacje Odzysku (29)						
Dane finansowe wszystkich organizacji odzysku						
	2023	2022	2021	2020	2019	Suma 5 lat
Przychody	1 235 375 444	917 279 425	691 412 879	491 326 310	352 100 232	3 687 494 291
koszt DPR/Recyklingu	1 142 876 138	759 774 566	550 361 129	373 272 648	268 646 899	3 094 931 381
Luka w finansowaniu systemu	3 857 123 862	4 240 225 434	4 449 638 871	4 626 727 352	4 731 353 101	21 905 068 619
Marża brutto	92 499 306	157 504 859	141 051 751	118 053 662	83 453 333	592 562 910
Wynik netto	-2 367 850	67 671 736	61 958 165	53 999 578	32 328 708	213 590 337
<i>Procent kosztów systemu finansowany przez producentów</i>	22,9%	15,2%	11,0%	7,5%	5,4%	12,4%
<i>Marża brutto</i>	7,5%	17,2%	20,4%	24,0%	23,7%	16,1%
<i>Marża netto</i>	-0,2%	7,4%	9,0%	11,0%	9,2%	5,8%

Szacunkowy koszt systemu ROP (zakładając, iż koszt odbioru i zagospodarowania frakcji opakowaniowych to około 30% całości systemu komunalnego o wartości ok. 15 mld PLN), który powinni finansować producenci to **około 5 mld rocznie**. Do tej pory poprzez DPR-y producenci finansowali jedynie ułamek tej kwoty – **od ok 268 mln PLN w roku 2019 do ok 1,142 mln PLN w roku 2023**. A zatem **producenci do roku 2019 finansowali około 5% potrzebnej kwoty, która ze względu na uszczelnienie systemu i wzrost wartości systemu urosła w roku 2023 do ok. 23% wartości systemu ROP**. Brak koniecznego finansowania z ROP doprowadził do patologicznej sytuacji w Polsce, w której to **mieszkańcy przez lata finansowali zanieczyszczającym – w większości wielkim koncernom spożywczym – odbiór, sortowanie i recykling odpadów opakowaniowych**. Ta patologiczna sytuacja doprowadziła także do luki inwestycyjnej, jeśli chodzi o sortowanie odpadów, a także do praktycznie braku opłacalności funkcjonowania branży recyklerów.

Model ROP przedstawiony przez MKiŚ rozwiązuje ten problem i zgodnie z **Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE przenosi ciężar finansowania systemu na zanieczyszczających. Jest zatem całkowicie zgodny z tą dyrektywą, jak i z jego artykułem 8a.**

Model przedstawiony przez MKiŚ **wypełnił także postulaty producentów, a mianowicie zlikwidował tak krytykowany przez nich system DPR-ów, a nawet**

poszedł krok dalej, likwidując obowiązki osiągnięcia poziomów recyklingu przez wprowadzających. Tym samym zbędne okazały się Organizacje Odzysku. Rozwiązanie to znakomicie wpisuje się w aktualnie promowane przez rząd rozwiązania deregulacyjne. Co więcej, poprzez brak kosztów oraz marż Organizacji Odzysku **znacznie obniżą się koszty samego systemu dla wprowadzających.** Zgodnie z danymi zawartymi w Tabeli 1 obniżka kosztów systemu ze względu na likwidację organizacji odzysku będzie wahać się **między 80 mln PLN a 160 mln PLN rocznie.**

Widoczna także luka finansowania systemu (koszty zagospodarowania odpadów oraz odbioru i transportu) **waha się pomiędzy 4,7 mld PLN w roku 2019 do 3,8 mld PLN w roku 2023.** W przeciągu tylko ostatnich 5 lat **skumulowana luka w finansowaniu systemu wyniosła 22 mld PLN.** **Lukę tą pokryli mieszkańcy w opłatach za gospodarowanie odpadami w gminach.**

Model ROP zaproponowany przez MKIŚ zapewni, iż całkowite finansowanie systemu ROP pokryją zanieczyszczający, czyli producenci produktów w opakowaniach. Jest to zatem model sprawiedliwy społecznie.

Zgodnie z wymaganiami dyrektywy odpadowej państwa członkowskie są zobligowane do ustanowienia odpowiednich ram monitorowania i egzekwowania od producentów realizację swych obowiązków, jak również prawidłowe wydatkowanie środków finansowych i przedstawianie prawidłowych danych. Państwo członkowskie jest zobligowane do wyznaczenia organu nadzoru niezależnego od prywatnych interesów, może nim być organ publiczny. Pozytywnie zatem odbieramy również fakt, iż administratorem finansowym systemu w modelu MKIŚ będzie Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gdyż tylko jednostka państwowa jest w stanie czuwać nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy uczestnikami systemu. Jednostka państwowa będzie także obliczać koszty systemu na podstawie danych z rozstrzygnięć przetargowych w gminach i dokonywać korekty ekomodulacyjnej motywującej wprowadzających do bardziej ekologicznych opakowań, gdyż w chwili obecnej głównym problemem jest stosowanie przez producentów takich opakowań, które nie nadają się do recyklingu. A zatem producenci mają niejako „swoje los” i „swoje koszty” w swoich rękach. Stosując bardziej ekologiczne opakowania będą obniżać koszty swoich produktów. Funkcjonujące w postępowaniach przetargowych zasady prawa zamówień publicznych zapewniają transparentność oraz minimalizację kosztów dla gmin, a tym samym dla producentów finansujących system ROP z zachowaniem zasady kosztów netto.

Zupełnie nietrafione są rozpowszechniane przez organizacje producentów informacje o „nacionalizacji systemu na wzór węgierski”, czy „monopolizacji” systemu przez państwo. Model węgierski bazuje na całkowitej nacionalizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi i żaden z tam funkcjonującego systemu nie ma absolutnie zastosowania w Polsce, zarówno w całości, jak i w jego części dotyczącej ROP. Producenci krytykują także administratora państwowego, sami uznając za idealny model monopolu jednej prywatnej organizacji ROP. To właśnie taki system może prowadzić do nadużyć, gdyż płatnik jest jednocześnie sędzią we własnej sprawie.

Nie znajduje również uzasadnienia argument o inflacyjności systemu i wzroście cen żywności z powodu wprowadzenia modelu ROP zaproponowanego przez MKIŚ, a także marketingowy slogan o „parapodatku”. Już obecnie koszty systemu istnieją i są ponoszone

przez mieszkańców. System ROP przeniesie je jedynie na konkretne produkty, a mieszkaniec będzie miał możliwość wyboru produktów w opakowaniach mniej lub bardziej ekologicznych kierując się m.in. ceną.

Producenci za jedynie słuszny uważają proponowany przez siebie model organizacji EKOPAK, który w praktyce doprowadzi do braku jakichkolwiek opłat ROP, gdyż postulowana struktura max. 30% odpadów zmieszanych w całości odpadów komunalnych jest nie do spełnienia w żadnej gminie. Dodatkowo zmierzają do kontroli strumienia odpadów, która w praktyce uczyni nieopłacalnymi dalsze działania w łańcuchu wartości takie jak sortowanie jak i recykling.

Model zaproponowany przez MKIŚ wprowadza właśnie konieczny motywator ekonomiczny do łańcucha wartości systemu obiegu zamkniętego, co wraz z założeniami PPWR spowoduje realną szansę na wzrost poziomów recyklingu i opłacalność procesów sortowania i recyklingu. Producenci, stosując ekologiczne opakowania, będą jednocześnie mogli znacznie obniżyć swoje koszty, co jest istotą ROP. Przypomnieć należy, iż obecne koszty systemu ROP w przeliczeniu na mieszkańca wahają się pomiędzy kilka a kilkanaście złotych miesięcznie w ramach ponoszonych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zauważyć należy jak dużym obciążeniem dla mieszkańców jest utrzymywanie systemu ROP w Polsce i jak jest to ogromne wsparcie prywatnego biznesu producenckiego z kieszeni Polek i Polaków.

Zaproponowany przez MKIŚ system ROP pozwoli w praktyce przenieść te koszty na producentów i odciążyć samorządy oraz konsumentów świadomie dokonujących wyboru produktów w opakowaniach nadających się do recyklingu.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zaproponowany przez MKIŚ model ROP jest bardzo dobrym modelem gwarantującym w naszym kraju zarówno wypełnianie obowiązków producentów wynikających z dyrektyw jak i cele środowiskowe, takie jak wzrost poziomów recyklingu oraz redukcje ilości odpadów opakowaniowych. Przedstawiciele organizacji reprezentujących większość uczestników systemu, czyli samorządy, branżę odpadową oraz recyklerzy popierają w pełni ten model. Co więcej model ten nie stoi w sprzeczności do możliwości podjęcia bliskiej współpracy pomiędzy producentami a instalacjami komunalnymi. Współpraca ta ma na celu zwiększenie odzysku surowców na etapie sortowania w instalacjach, więc powinna być oparta kompleksowe konsultacje pomiędzy projektantami opakowań dla producentów a właścicielami instalacji sortujących.

Z poważaniem,

*Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP
Izba Branży Komunalnej
Krajowa Izba Gospodarki Odpadami
Obszar Metropolitalny Gdańsk Gdynia Sopot
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Unia Metropolii Polskich
Unia Miasteczek Polskich
Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
Związek Miast Polskich
Związek Pracodawców Branży Komunalnej*

**STOWARZYSZENIE
GMIN I POWIATÓW
MAŁOPOLSKI**

**Federacja Regionalnych
Związków Gmin i Powiatów RP**

Otrzymują również redakcje:

Business Insider Polska, jacek.fraczyk@bi.pl

Dziennik Gazeta Prawna, dgp@infor.pl

Gazeta Wyborcza, redakcja@wyborcza.pl

Infor, Adam.pantak@infor.pl

Portal Komunalny, info@portalkomunalny.pl

Puls Biznesu, k.kapczynska@pb.pl